

PRISPEVEK K POZNAVANJU PREHRANE KOZAČE *Strix uralensis macroura* NA KOČEVSKEM

A contribution to the knowledge of the diet of Ural Owl *Strix uralensis macroura* at Kočevsko

AL VREZEC

Pražakova 11, SI-1000 Ljubljana

O prehrani kozače *Strix uralensis* v Sloveniji do sedaj še ni bilo objav. Razlog je v manjši intenzivnosti raziskav te izrazito gozdne ptice in v dejstvu, da je težko dobiti dovolj veliko število izbljuvkov, saj niso nakopičeni na enem mestu, pač pa jih kozača odmetava po vsem svojem teritoriju, ki lahko meri tudi 400 do 500 ha (MIKKOLA 1983).

Od 22. do 25.9.1998 sem na Žagi pri Medvedjaku na Goteniški gori na Kočevskem v dinarskem jelovobukovem gozdu *Abieti-Fagetum dinaricum* nabral sedem izbljuvkov kozače. Vrsta je na tem območju dokaj pogosta, v nekaterih predelih pa celo najpogostejša sova (PERUŠEK 1990, 1991 & 1998). V času bivanja na Žagi pri Medvedjaku sem kozačo tudi večkrat slišal in videl. Najbolj zanimivo je bilo poslušanje samca, ki je pel podnevi ob 17.30 uri. Kozače sicer lahko že jeseni začno označevati svoj teritorij (MIKKOLA 1983).

Iz sedmih izbljuvkov, ki so vsebovali od 1 do 8 enot plena, sem izločil 17 enot plena. Med vrstami je bil najštevilnejši polh *Glis glis* (59%), še večji delež pa je imel polh v biomasi plena, kar 94% (tabela 1).

Zanimivo je, da polha v prehrani kozače po Evropi praktično ni (MIKKOLA 1983, CRAMP 1985). Zasludil sem le navedbo o pojavljanju polha v prehrani kozače

na Poljskem (RUPRECHT & SZWAGRZAK 1986 v CZUCHNOWSKI 1997). Razlog je v tem, da v večjem delu areala kozače v Evropi polha ni (KRYŠTUFEK 1991).

Povzetek

V članku je predstavljena analiza sedmih izbljuvkov kozače *Strix uralensis*, nabranih v dinarskem jelovobukovem gozdu *Abieti-Fagetum dinaricum* na Kočevskem, kjer kozača tudi gnezdi. Najdenih je bilo 17 enot plena, najpogostejši plen pa je bil polh *Glis glis* z 59% številčnim deležem plena oziroma s 94% deležem biomase plena.

Summary

The article presents an analysis of seven pellets of the Ural Owl *Strix uralensis* collected in a fir-beech forest *Abieti-Fagetum dinaricum* in the Kočevsko district, where the owl breeds. 17 prey units items were found, the most common being dormouse *Glis glis* with 59% proportion by number or 94% proportion by biomass of the prey.

Tabela 1: Jesenska prehrana kozače *Strix uralensis* v dinarskem jelovo-bukovem gozdu *Abieti-Fagetum dinaricum* na Kočevskem (N – število; B – biomasa; M – masa posameznih osebkov vrst, ki je povzeta po literaturi: KRYŠTUFEK 1991, LIPEJ 1988, TOME 1991 & 1992)

Table 1: Autumn diet of Ural Owl *Strix uralensis* in Dinaric fir-beech forest *Abieti-Fagetum dinaricum* in the Kočevsko district (N – number; B – biomass; M – mass of separate individuals of the species, as per literature: KRYŠTUFEK 1991, LIPEJ 1988, TOME 1991 & 1992)

vrsta/species	N	%	B (g)	%	M (g)
<i>Sorex araneus</i>	1	5,9	9	0,7	9
<i>Sorex alpinus</i>	3	17,6	27	2,0	9
<i>Clethrionomys glareolus</i>	2	11,8	44	3,3	22
<i>Glis glis</i>	10	58,8	1.250	93,9	125
Insecta	1	5,9	1	0,1	1
Skupaj/Total	17	100,0	1.331	100,0	

Literatura

- CRAMP, S. (ed.) (1985): The Birds of Western Palearctic, Vol. IV., Oxford University Press, Oxford.
- CZUCHNOWSKI, R. (1997): Diet of the Ural Owl (*Strix uralensis*) in the Niepolomicka Forest, S-E Poland. *Buteo* 9: 69-76.
- KRYŠTUFEK, B. (1991): Sesalci Slovenije. Prirodoslovni muzej Slovenije, Ljubljana.
- LIPEJ, L. (1988): Prehranjevalna ekologija štirih vrst sov v Slovenski Istri. Diplomsko delo, Oddelek za biologijo, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani, Ljubljana.
- TOME, D. (1991): Diet of the Long-eared Owl *Asio otus* in Yugoslavia. *Ornis Fennica* 68: 114-118.
- TOME, D. (1992): Prehrana pegaste sove *Tyto alba* na Ljubljanskem barju. *Acrocephalus* 13 (51): 33-38.
- MIKKOLA, H. (1983): Owls of Europe. T & A D Poyser Ltd, London.
- PERUŠEK, M. (1990): Sove na ribniško-kočevskem območju. *Acrocephalus* 11 (45): 77-78.
- PERUŠEK, M. (1991): Ptice pragozdnih ostankov Rajhenavski Rog in Pečka. *Acrocephalus* 12 (49): 124-136.
- PERUŠEK, M. (1998): Gnezdenje kozače *Strix uralensis* v kočevsko-ribniških gozdovih. *Acrocephalus* 19 (89): 99-103.